

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

MONGOLIA

ЭДИЙН ЗАСГИЙН ӨСӨЛТ

ДАГУУРЫН ХЭЭР ДАХЬ SCAPES ТӨСӨЛ

Цагаан зээр (*Procapra gutturosa*) Дагуурын тал хээрээр өвөл нүүдэллэж байгаа нь.
Зургийг: К.Олсон/WCS

Төсөл хэрэгжих газар

Монголын Зүүн бүс (Дорнод, Сүхбаатар аймгууд болон Хэнтий аймгийн хойд хэсэг (буюу Орос, Хятад улсуудтай хил дамнасан газар нутаг).

Төслийн зорилго:

Энэхүү төслийн зорилго нь Хил дамнасан байгаль хамгааллын шийдлүүдийг цогцоор нь Дагуурын хээрт хэрэгжүүлэх явдал юм. Учир нь: Дагуурын хээр нь Орос, Монгол, Хятад улсуудын хил дамнасан, дэлхий дээр хөндөгдөөгүй үлдсэн, аядуу зөөлөн уур амьсгалтай, хамгийн том хээрийн экосистемүүдийн нэг юм. Энэ газар нутаг нь хэд хэдэн улсын тусгай хамгаалалттай газар нутаг, нүүдлийн шувуудын 3 гол нислэгийн зам болон бусад зэрлэг амьтдын нүүдлийн замуудыг хамарсан, гурван улсын хил дамнасан 2000 км газар нутгийг хамардаг.

Дагуурын хээрийн сувд нь Монголын Дорнодын тал хээр бөгөөд сая гаруй тоотой үлдсэн дэлхий дээрх хамгийн сүүлчийн нүүдлийн сүрэг, Азийн тууртан Цагаан зээрийн өлгий нутаг учир энэ шалтгаанаар Олон Улсын Байгаль Хамгаалах Холбоо (IUCN)-ний Дэлхийн Тусгай Хамгаалалттай Газруудын Хамгаалалт (WCPA)-д Дэлхийн маш чухал экобүс, болон Дэлхийн байгаль хамгаалах сан (WWF)-гаас шалгаруулсан зайлшгүй хамгаалах 200 экобүсэд багтсан газар болно.

Дорнодын тал хээр нь тэр нутгийн иргэдийн амьжиргаа болсон мал аж ахуй болон зэрлэг ан амьтдын хамтдаа оршин тогтнох гол амьдрах орчныг хангаж байдаг түшиц газар нь юм.

Орос, Хятад улсуудтай хил дамнасан энэ газар нутаг нь нийгэм эдийн засаг, улс төр болон экологийн чухал үүрэг бүхий тал хээрийн экосистем юм.

Төслийн зорилтууд:

Энэхүү төсөл нь АНУ-ын Олон улсын хөгжлийн агентлаг USAID –аас хэрэгжүүлж байгаа Биологийн төрөл зүйлийг хамгаалах замаар орон нутгийн амьжиргааг баталгаажуулж өгөх SCAPES Хөтөлбөрт өөрийн хувь нэмрээ дараах байдлаар оруулж байна: Энэ нь 1.Дагуурын хээрийг хамтын хүчээр хамгаалах төлөвлөгөө боловсруулж, хэрэгжүүлэх Хил дамнасан улсуудын Хамтын эвсэл байгуулах, 2.Зэрлэг амьтад-бэлчээрийн мал аж ахуйд зориулсан нутгийн иргэдэд түшиглэсэн байгаль хамгааллын үр ашигтай загвар менежментийг бий болгож түүнийгээ бэхжүүлэх.

Бид, SCAPES төсөл хэрэгжих 5 жилийн үйл ажиллагаагаар зэрлэг амьтад-бэлчээрийн мал аж ахуйд зориулсан үр ашигтай, нутгийн иргэдэд түшиглэсэн байгаль хамгааллын загварыг санаачлан, хил дамнасан хэрэгжүүлэх байгаль хамгааллын хамтын үйл ажиллагаа болон зохистой менежментийг Дагуурын хээрт зохицсон бодлого бий болгохыг хүсэн хүлээж байгаа болно.

Хүрсэн үр дүн:

- Монгол улсын зарим улс төрчид, Дорнод Монголын болон Нөмрөгийн ДЦГ-уудын Хамгаалалтын захиргааны дарга нараас Дагуурын хээрт хэрэгжүүлэх SCAPES төслийг хэрэгжүүлэхэд хамтран ажиллаж, дэмжлэг үзүүлэх тухай амлалт авсан.
- Тал хээрийн биологийн төрөл зүйлд учирч буй хүндрэлтэй асуудлыг тодорхойлох, түүнийг бууруулах, урьдчилан сэргийлэх, тэнцвэржүүлэх зорилго бүхий Де Нейче Консерванси (TNC) санаачлан БОАЖЯ-тай хамтран Зүүн бүсийн хөгжлийн хөтөлбөр боловсруулах ажлын хэсэгт орсон.
- Зүүн бүсэд хэрэгжүүлж буй “Дорнодын бахархал аян”-тай хамтран орон нутагт нийгмийн маркетингийн арга зүйг ашиглан нутгийн иргэдтэй хамтран ажиллаж байна.
- БОАЖЯ-наас зохион байгуулж буй “Нутгийн иргэдэд түшиглэсэн байгалийн нөөц баялгийн менежмент” уулзалтуудад оролцож үүнтэй холбоотой үндэсний хууль эрх зүйг боловсронгуй болгоход хамтран ажиллаж, санал зөвлөмж өгсөн.

Санхүүжилт:

АНУ-ын Олон улсын хөгжлийн агентлаг USAID-с хэрэгжүүлж байгаа Тэргүүлэх экосистемийг тогтвортой хамгаалах шийдлүүд “SCAPES” Хөтөлбөр

САНХҮҮЖИЛТИЙН ХУГАЦАА:

2009 оны 10 сараас 2014 оны 9 сар

Хаяг:

Зэрлэг амьтад хамгаалах нийгэмлэг (WCS)-ийн Монгол дахь Хөтөлбөрийн газар
Шуудангийн хайрцаг- 485; Шуудангийн салбар - 38
Улаанбаатар хот – 211238, Монгол улс
Утас : +976-11-323-719
E-mail: afine@wcs.org

